

Répertoire des exemples-types dans l'ordre d'exposition de la plupart des grammaires scolaires

- 1
urbs Roma
Amo patrem. / Doceo pueros grammaticam.
Beneficiorum memini.
Vires mihi desunt. / Studeo amicitiae.
Vtor memoria.
Abundat diuitiis, nulla re caret.
Do panem fratri.
Mihi est liber. / Hoc erit tibi dolori.
ferire gladio / Fame interiit. / Magna uoce clamat.
Cum amico cenabam.
Ambulat in horto.
Natus est Athenis. / Sum Lugduni.
- 2
Victi sunt consules ad (apud) Cannas.
Venit in hortum. / Eo Lutetiam.
Redeo ex urbe. / Redeo Roma.
Ibam uia Sacra. / Iter feci per Galliam.
Accepi litteras a patre.
Tertia hora ueniet. / Tres annos regnauit. / Quartum iam annum regnat.
Amor a patre. / Maerore conficior.
Mihi colenda est uirtus.
liber Petri
puer egregiae indolis / puer egregia indole
uas aureum – uas ex auro
Est hominis rationem sequi.
Quid (est) noui ?
puer decem annos natus
peritus belli / dignus laude / utilis ciuitati
Pater est bonus. / Pecunia homines beatos non reddit.
- 3
ardor gaudiumque maximum
Pater et mater sunt boni.
Domus et hortus est pulcher. / Domus et hortus sunt pulchra.
Errare humanum est.
Mihi non licet esse pigro.
doctior Petro / doctior quam Petrus
Doctior quam putas.
Fortior est quam prudentior.
Validior manuum dextra est.
altissima arborum / altissima ex arboribus
Iisdem libris utor quibus tu (atque, ac tu).
- 4
Haec est inuidia.
Superbi se laudant.
Orat te pater ut ad se uenias. / Orat te mater ut filio ignoscas suo.
Pater amat liberos suos, at eorum uitia reprehendit.
Litterae quas scripsisti mihi iucundissimae fuerunt.
Quas scripsisti litteras, eae mihi iucundissimae fuerunt.
Age quod agis.

Abit neque umquam rediit.
Non nemo uenit. / Nemo non uenit.
Vidistine Romam ? / Nonne amicus meus es ? / Num insanis ?
Vigilansne an dormis ? / Vtrum uigilas an dormis ?
Me paenitet erroris mei.

- 5   Pugnandum est. Pugnatur.
Dicunt Homerum caecum fuisse. / Homerus dicitur caecus fuisse.
Noli hoc facere. / Ne hoc faciamus. / Ne hoc feceris.
Vtinam diues sim ! essem ! fuissem !
Quid faciam ? / Quid facerem ?
Scripturus sum.
Urbem captam hostis diripuit. / Angebat Hamilcarem amissa Sicilia.
Eo lusum. / res iucunda auditu
cupidus legendi / cupidus legendi historiam / cupidus legendae historiae
Partibus factis, uerba fecit leo. / Cicerone consule
Scio uitam esse breuem. / Homerus dicitur caecus fuisse.
Credidit se esse beatum.
- 6   Quaero quis uenerit.
Quaero num pater tuus uenerit (ueneritne pater tuus).
Suadeo tibi ut legas. / Suadeo tibi ne legas.
Timeo ne ueniat. / Timeo ne non ueniat.
Impedio ne proficiscatur.
Haec postquam dixit, abiit. / Haec ubi (ut) dixit, abiit.
Donec eris felix, multos numerabis amicos.
Dum quaerit escam, margaritam repperit gallus.
Exspecta dum rediero.
Res ita se habebant, antequam in Siciliam ueni.
Cum Caesar in Galliam uenit, factiones erant.
Cum Athenae florerent, nimia libertas ciuitatem miscuit.
Alexander, cum Clitum interfecisset, magnitudinem facinoris perspexit.
Exspecta dum redeam. / Antequam agatis, cogitate.
- 7   Quoniam id cupis, maneo. / Cum id cupias, maneo.
Socrates accusatus est, quod iuuentutem corrumpere.
Quamquam abest a culpa, accusatur. / Cum absit a culpa, accusatur.
Quamuis callidus sis, tamen deceptus es.
Ut desint uires, tamen est laudanda uoluntas.
Si sunt dii, sunt boni.
Si hunc librum leges (legeris), laetus ero.
Si uenias, laetus sim. / Si uenires, laetus essem. / Si uenisses, laetus fuissem.
Oderint, dum metuant.
- 8   Audi ut discas. / Hoc fecit ne poenas daret. / Tace quo melius discas.
Tam prudens est hic homo ut decipi non possit.
Ut sementem facies (feceris), ita metes.
Qualis pater, talis filius. / Quo quis doctior est, eo modestior est.
Misit legatos qui pacem peterent.
Sunt qui sciant. / Dignus est qui imperet. / Is est quem omnes admirentur.